

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes mások ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 8.

Pázmány-egyetem.

Vett ilyen is valamikor; s ha valaki kutatná, megtalálhatná elváltozva, — a budapesti egyetemen.

Azt hisszük, immár Pázmány Péter sem lehet büszke az ő egyetemére. Píler... Pauer... parforce-buktatók... tankönyvízők... ilyen nevek és szavak jutnak eszébe az embernek a budapesti egyetem említésére s ezekkel együtt kiejteni Pázmány nevét: vastag kegyeletlenség.

A budapesti egyetem nem Pázmány-egyetem többé s valószínűleg soha sem lehet azzá.

És ime, odafönt Kassán Rákóczi nevének fényes sugarai alatt egyetem készül. Egyeteme a tudományoknak és a hazafiságnak, a hol a magyar ifju Rákóczi szellemében tanulja a tudományokat.

Büszke lehet Kassa városa erre a gondolatára s az a nemes lelkesedés, a melylyel Kassa városa az egyetem mellett buzgólkodik, megérdemli a legszebb sikert.

Nagyvárad pedig hallgat.

Pázmány Péter itt született Nagyváradon. Innen áradt szét a magyar irodalom örök értékű alkotásaiból. Magyarul írni, magyarul beszélni ma is tanulhatunk

Pázmánytól. Nagy tudománya, hazáért, hitéért, a tudományért égő lelkesedése példaképp állíthatják őt az ifjuság elé mindenkor. Maga élete folyása, küzdelmei, míg alacsony sorból fölemelkedett a legmagasabb polcra, mind megannyi lelkesítő momentum a jövő nemzedékek számára. Miért ne állítanánk neki Nagyváradon méltó emléket egy Pázmány-egyetem alakjában?

Két kar meglenne az egyetemhez. Hittudományi és jogi kar. Csatoljunk ezekhez — nem orvosi, sem pedig bölcsészeti kart, van orvos is, tanárjelölt is elég — csatoljunk ezekhez előbb egy, aztán több műegyetemi kart. Legyen a nagyvárad Pázmány-egyetem ékesen szóló tanúság a mellett, hogy a tudományok közt nincs rangbeli különbség. Vagy tudomány valami, vagy nem. Ha pedig a technikai tudományok büszkén és méltán viselik a tudomány nevét, akkor egy helyen lehetnek a többi tudományok egyetemével. Viszont hadd ismerje meg közvetlen érintkezésből az a technikus, hogy az elvont tudományok alapja és forrása is az élet, a gyakorlat s hogy ideális célok nélkül a technika sem tölti be hivatását.

Pázmány szelleme, Pázmány neve méltó jelkép ehhez az intézményhez.

A maga korában Pázmány századja színvonalán elől, vezető szerepben haladt. Mai nyelven azt mondták volna rá, hogy modern ember. Ez a modern ember azon-

ban tudott mélyen vallásos és testestül-lelkestül hazafias lenni.

Ilyen modern Pázmányok kellenek nekünk ma is. Tudósok, tanultak, minden képzettséggel felvértezettek — hazafiak, hitvallók. A technika vívmányait vigyék szét ebbe az országba megannyi Pázmány Péterek, akik mikor templomot vagy műemléket építenek, köből és szível alkossák műveiket. A hittudományi és a jogi kar pedig neveljenek a modern kor fegyvereivel fölverteztett férfiakat, a kik mernek és tudnak a modern kor áramlatai közt is ideális célokat találni s azok felé törni.

Gyönyörű feladat, csodás kilátás arra a munkára, melyet az így nevelt ifjuság fog végezni, méltóbb Pázmány szelleméhez a legszebb szobornál. És feltétlenül meg is valósulna, ha — Kassán volnánk, nem pedig Nagyváradon.

És azért mégis — ha Kassa Rákóczi emlékezetére egyetemet állít abból az alkalomból, hogy Rákóczi sirját oda helyezte a nemzeti kegyelet: vajjon Nagyvárad nem állíthatna hasonló méltó emléket a hiboros magyar Ciceronak, a ki nek bölcsőjét a magyarok Istenének akaratából Nagyváradon ringatták? *

Vizsgálat a lugosi mandátum ügyében. A képviselőház negyedik bíráló bizottsága Popovits György lugosi képviselő megtámadott mandátuma ügyében elrendelte a vizsgálatot. A bizottság Németh Imrét küldötte ki vizsgáló biztosnak.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Biharmegye Rákóczi korában.

Irta: dr. Karácsonyi János.

Nem az én szándékomból történik, hogy a Katholikus Kör Rákóczi ünnepségén szónoklatot tartok. Mert hiszen beismerem, hogy benne nincs meg egy egy ünnepi díszszónokhoz szükséges költői lendület és ez nem is csoda, mert hiszen egész életemben csak a valót kerestem a történelemben és ahoz tartom magamat, hogy ábrándozás az élet megromtója.

Fékeztem tehát képzeletemet és csak amit a történeti adatok mutattak azt fogadtam el valónak. Más részről, midőn mégis arra került a sor, hogy itt szóljon valaki, aki a Katholikus Kör érzelmeit tolmácsolja, nem mondhattam azt, hogy nem tudok Rákócziról semmit, még kevésbé azt, hogy nem szeretek Rákócziról, hazánk ezen csillagáról beszélni. Szólok tehát róla szívesen, bár talán a nagy férfihoz mérve nagyon is egyszerűen.

Lehet, hogy nem leszek élvezetes, de igyekezni fogok arra, hogy beszédem tanulságos legyen.

Rákóczi iránt lekötözött e hazának minden talpalatnyi földje. Ennélfogva méltán ünneplik mindenütt Rákóczi emlékezetét, de ez nem akadályozhat meg bennünket abban, hogy ne kérdezzük, vajjon a mi szűkebb otthonunk Biharvármegye tartozik-e különös hálával Rákóczinak? Járt-e e megyének földjén, meghor-doza-e itt is fegyvereit?

Erre a kérdésre el mondhatjuk, hogy járt és ami szűkebb otthonunk kettős hálával is lehet lekötözve Rákóczi iránt.

Mindjárt a felkelés kezdetén e vármegye területén dőlt el a magyar nemzetet érdeklő egyik kérdés, hogy Magyarország déli része visszakerül-e a magyarok kezébe, vagy a rácok kezében marad-e? Mert éppen az is volt egyik fájdalma a magyar nemzetnek és egyik oka a Rákóczi-féle felkelésnek, hogy hazánk déli részét egészen föl Egerig elárastották a betelepített szerb katonák. 1690-ben a császári

vezérek felbirtatták Szerbiában a népet, hogy keljen fel és adja magát a római császár fegyverei alá. Fel is kelt a nép, de mivel a felkelés készületlen volt, a vezérek pedig nem ismerték az országot a felkelésnek csufos kudarc lett a vége. Akkor azok a szerbek, akiket csak rácoknak hívtunk régi lakhelyük után, ide menekültek. A vezérek kötelezetteknek érezték magukat arra, hogy a menekült rácokat kárpótolják. Kárpótolták akként, hogy a régi magyar gyalog katonaságot és könnyű lovas-ságot, pedig az a török háboruban annyi szolgálatot tett, és első sorban ontotta véréit, megfosztották minden jogától, elvonták fizetésüket és lefokozták őket egyszerű jobbágyorsba. Helyeikbe mindenütt a várak mentén ezeket az ujonnan jött szerb katonákat helyezték. Ezeket szabadították fel minden adófizetés alól, ezek kezébe adtak fegyvert, hogy a határt védelmezzék.

Biharvármegyében is sok magyar vesztette el kenyerét ezzel a változással. Ennek következtében rettenetes elkeseredés vett erőt a népen

PFAFF KÁLMÁN

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigoruan szabott árak mellett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 8.

Elnök: *Fusth Gyula.*

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc, Josipovics Géza, Darányi Ignác*

Elnök felolvassa a horvát tudós akadémia üdvözlő átiratát, amelyet a bujdosók hamvainak hazahozatala alkalmából intézett a Ház elnökségéhez. A Ház éljenzéssel veszi tudomásul.

Következik

a hazai iparfejlesztésről

szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Pildner Ferenc: Személyes megtámadtás címen szólal fel s kijelenti, hogy a Grödel-féle panamáktól távol áll. (Helyeslés.)

Nagy György: A nemzetiségi képviselők hazafiatalanságáról szól és a nemzetiségi kormány köteletségének tartja, hogy az eddigi kedvezőtlen eredményű nemzetiségi politikával szakítson és kemény kézzel követelje a magyar állameszme föltétlen tiszteletét. Aki nem akar itt magyar lenni azt sujtsák drákói törvények, nem kár értök. Indítványozza, hogy az aki a magyar állam ellen izgat és a büntető törvénykönyvvel összeütközésbe jut, állami kedvezményeket, mint vállalat tulajdonosok elvesszék. (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a javaslatához hozzájárul. (Helyeslés.)

A Ház elfogadja.

Mezőffy Vilmos: Kéri a Házat, hogy mondja ki a törvény keretében azt, hogy kedvezményekben részesülő gyárak kötelesek legyenek munkások helyzetéről időnkint jelentést tenni a Ház elé.

Kossuth Ferenc a módosítást nem fogadhatja el.

A Ház elfogadja a szakaszt és mellőzi *Mezőffy* módosítását.

A tizenkettedik szakasznál.

Csizmadia Ferenc javasolja, hogy a községeknek az adókedvezmény megtagadására vonatkozó határozata ellen felebbezésnek helye ne legyen.

Kossuth Ferenc az indítványt elfogadja.

A Ház a szakaszt az ajánlott módosítással fogadja el.

A tizenharmadik szakasznál.
Nagy Sándor a közszállítások szabályozását kívánja.

Szterényi József államtitkár *Nagy Sándor* felszólalására válaszol. Azok óvadékait, akik a vállalatokat nem nyerték el, rögtön vissza adják, mielőtt a vállalatok kiadói a felett döntenek. A munka után járó óvadékokat, annak befejezése után, felülvizsgálat után azonnal visszaadják. (Helyeslés.)

A Ház a kormány által támogatott módosításokkal fogadja a szakaszt.

A tizennegyedik szakasznál

Eber Antal: Az a vélekedése, hogy a miniszternek nem szabad oly nagy határidőt adni. Módosítást nem nyújt be, de a kereskedelmi miniszter befolyását most is kívánja biztosítani.

Kossuth Ferenc a módosítást elfogadja, de a hozzáfűzött megjegyzéseket nem fogadhatja el, a törvénytelen eljárással szemben mielőtt ott van a rendes bíróság, mely védelmet nyújt. (Helyeslés.)

A Ház a szakaszt a módosítással elfogadja, valamint a bán hatásköréről szóló új 16 szakaszt is. A 17. szakaszt a Ház változatlanul elfogadja. A 19-ik szakasznál *Nagy Emil* a horvát viszonyoknak megfelelő pótlást ajánl.

A Ház a szakaszt a módosítással elfogadta.

A többi szakaszt vita nélkül megszavazták. *Fusth* elnök bejelenti, hogy a javaslat általánosságban és részleteiben is megszavaztatott; tárgyalás végett átküldik a főrendiházhoz. A függetlenségi párt és a többi koalizált pártok zajosan éljenzik *Kossuthot* és *Szterényit*. Szünet után

a tengeri szabad hajózás

állami segítségéről szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Gadi András előadó elfogadásra ajánlja. *Zanella Rikárd* szerint a javaslat csak a hajóépítés pártolja, ellenben a hajózás szükségleteit teljesen mellőzi. Kevesli a szubvenciót. *Zanella* két óráig beszélt. Ezután a vitát holnapra halasztották.

Kormányjavaslat a vámvonal felállításáról. A *Neue Freie Presse* ma esti számában írja, hogy a magyar kormány az osztrák

kormányának az 1917. után való állapot rendezésére javaslatot tett. A magyar kormány javasolja 1917 utánra a közbeeső vámvonal felállítását Magyarország és Ausztria között. A vámok Ausztria ipari és Magyarország mezőgazdasági termékeire volnának kötendők. A javaslat szerint az előbbieket magasak, az utóbbiak alacsonyok. A lap megjegyzi, hogy a javaslat elfogadhatatlan.

Mellőzött tisztviselők. Az állami tisztviselők körében nagy feltűnést keltett, hogy a belügyminisztériumban a legutóbbi élőléptetéseknél mellőzték mindazon tisztviselőket, akik a Fejérváry-kormány alatt élőléptetésben részesültek.

A villamosok küldöttsége Kossuthnál. A villamosok küldöttsége *Batthyányi* és *Bakonyi* képviselők vezetésével tisztelgett d. e. *Kossuth*nál a képviselőházban. *Batthyány* a miniszter közbenjárását kérte a kizárt hétszáz alkalmazottnak visszafogadása iránt. *Kossuth*nak válasza az volt, hogy ámbár a főállító törvényes intézkedések nagyon korlátolt eszközöket bocsátanak rendelkezésére és nem tudja, lesz-e eredménye a közbenjárásának, szívesen megteszi. A küldöttség a minisztert éljenezve távozott.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

A tegnapi városi közgyűlés eléggé élénk és érdekes volt, nem csak a választások miatt, mint inkább a sztrájk törvényre vonatkozó előterjesztés kapcsán kifejtett vita révén.

Erősen elleneztek a vérmesebb városatyák a sztrájk törvény iránt javasolt felterjesztés küldését, hangoztatva jogot, igazságot, szabadságot s tekintetbe véve a karzat szociálista haligatóságát.

Miért nem hangoztatják ezek a jó urak a jogot, igazságot, szabadságot akkor is, mikor a

s keserűséggel nézték el, hogy Váradon is ezrével telepítették le a rácokat.

Maga *Olaszi* is szerb katonaság lakhelye lón. A Nagyhidtól a Sztaroveszky-utcán a Páris-patakig, onnan egészen a Szigligeti-utcáig húzódott egy kerítés, amelyet palánknak hívtak, mert két sor cölöp közé hányt földhányásból állott. Itt helyezték el a portyázó katonaságot, mely földet kapott s amely a föld fejében köteles volt katonáskodni.

Ezekkel gyűlt meg először *Rákóczi* baja. Alighogy áttört a Tiszán és eljött *Kisvárdá* és *Debrecen* környékére, a váradi vár parancnok a rácokat küldte ki ellene. *Beckers* nevű őrnagy volt a várban csekély számú német őrség őrnagya, az itt lakó rác katonák vezére pedig *Kis Balázs* őrnagy volt. Ezek indultak *Debrecen* felé. *Pocsajnál* találkoztak először a magyarokkal és azokat, sajnos, nagyon megverték. *Pocsajból* aztán végig mentek az *Ermentén*, *Diószeg*et felégették, megsarcolták és ügylátszott, hogy *Rákóczi* felkelését megfogják semmisíteni.

Eppen azért *Rákóczi* kénytelen volt aug. 2-án megfordulni, lejött *Biharmegyébe* s itt *Diószegen* és *Székelyhidon* táborzott. Ekkor történt a második összecsapás. *Berecsényi* sereket hozott, felültette hajduit s úgy indult *Váradnak*. Augusztus 5-én itt voltak, a várost meglepték, a palánk mögött volt rácokat kard élére hányták s magát a palánkot is felgyújtották.

Ettől fogva a szerbek állandó ellenségei voltak *Rákóczi*nak és a kurucoknak.

Mindjárt augusztus végén a marosmenti rácok összeszedelődtek annál is inkább, mert a várba *Fels Colonna* nevű új várparancsnokot kellett behozni. Be is hozták szerencsésen. Sőt ezzel meg nem elégedve, a magyarokra támadtak, aztán visszavonulóban *Boros Jenő* felé igyekeztek. A mint azonban a *Fekete-Körösön* átmentek, megtámadták őket a magyarok s bár a magyarok is sokat vesztek, de azért *Bélfenyérenél* nagy diadalt arattak és gazdag zsákmányt ragadtak el.

Ezzel megkezdődött a váradi vár körül-

zárása, mert a kurucoknak nem lévén elég ostromszerűk, a várat kiheztetéssel akarták bevenni. *Rákóczi* serege először *Püspökinél* állította fel sánctáborát, ezt a sánctábor azonban nem sokáig tartották fenn. 1703. decemberben *Biharnál* ütött tábor. A váradi várparancsnok 1703. végén újra hívta a marosmenti rácokat. Ezeknek az volt a feladatuk, hogy a váradi várat ellássák élelemmel és esetleg fel is mentesék. Január elején be is jöttek, letették az élelmi sereket, aztán január 6. és 7. közti éjjelen kirohanást intéztek az ostromlók ellen. *Jármay Ferenc* és *Torday Ferenc* voltak a *Biharnál* álló magyarok vezérei: mindkettő jeles vitéz, de nem állott rendelkezésükre elég erő. A rácoknak ellenben volt bőven hadi szerűk s alighogy megtámadták a magyarokat, a lovaság csufosan megfutott. A gyalogság is látta, hogy nem tarthatja magát, de mit tettek volna? Két mérföldnyire csupa síkságon kellett volna futniok. Visszafutottak tehát a bihari megerősített templomhoz és annak falai közé vették be magukat. Itt történt az a borzasztó

Sirolin

Emell az étvágyat és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, váladékot éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen minden-
"Roche" eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Égőható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ban — Ára üvegenként 4 — korona

sztrájkokból kifolyólag dolgozik az erőszak, sokszor a bicska, dorong; zuzzák az ablakokat s lábbal tiporják a legszentebb egyéni szabadságot, hogy aki akar, dolgozzék.

Elismerjük a sztrájk jogosultságát, nem akarjuk mi sem ettől a hathatós fegyvertől megfosztani a munkásságot, hiszen ugyanis kevés védelmi eszköze van, de azt nem ismerhetjük el, hogy bárki megakadályozza, miszerint az dolgozzék, aki nem akar sztrájkolni s erre erőszakkal, bántalmazással kényszerítsék.

Az ember saját egyéni joga, hogy munkáját, erejét annyiért adja, amennyiért akarja, de éppen ezen legszentebb egyéni jogból folyik, hogy más senkit el nem tilthat a munkától. A jog, igazság ezt is követeli.

Ennek az igazságát fejtette ki szépen, meggyőzően dr. Molnár Imre, a törvényhatóság ezen tekintélyes és idealisan igazságos tagja.

A törvényhatóság többsége amellet foglalt állást, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz megfelelő, igazságos sztrájkotörvény létesítése iránt.

A közgyűlés első napjának lefolyása a következő volt:

Glac Antal főispán elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, dr. Dóri Ferenc, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Hoványi Gyula, dr. Károly Irén, dr. Kazay Kálmán, dr. Konrád Márk, Kiss Dávid, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Nozák Rezső, dr. Pác Sándor, Sipos Orbán, Stark Gyula, dr. Stokker József, Szokoly Tamás, dr. Várady Zsigmond, dr. Adorján Emil, dr. Altmann Jakab, Balogh Döme, Beczkay Lajos, dr. Berkovics Ferenc, Bertsey György, Czeglédy Jeremiás, Fényes Manó, dr. Halász Lajos, dr. Kecskeméti Lipót, dr. Radó Ignác, Schwartz Izidor, Schütz Albert, Stern Hermann, Széles Lajos, dr. Vucskics Gyula, Veisz Károly, Feldmann Izidor, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, Heller Ede, Löwenstein Zsigmond, Reismann Mór, Röllich Lajos, dr. Tóth Ferenc, dr. Veisz Márton, Aufrecht Mór, Bartsch Sándor, Bognár Sándor, dr. Grósz Meny-kért, Huzella Gyula, Köblös Ferenc, dr. Kurländer Ede, Kugler Albert, Lévy Zsigmond, Levitter Miksa, dr. Munk Béla, dr. Mihály Lajos, Mihály Pál, Miskolc Barnabás, dr. Moskovits József, dr. Moskovits Miklós, Moskovits Farkas, Müller Sala-

mon, Oláh Ferenc, Papp György, Poynár János, Rádl Ödön, Sebestyén Lajos, dr. Sonnenfeld Zsigmond, dr. Schweiger Ede, Ternyei Antal, Rimler Károly, Bordé Ferenc, dr. Istvánffy István, Juricskay Barna, dr. Cseresnyés Béla, Gerő Ármin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Dus László, Tóth Márton, dr. Gram Károly, Sztarill János, Szántó Lajos, dr. Baróthy Ákos, Kőszeghy József, Ragány János, Szűcs Géza, Markovics Sámuel, Papoleczy Ferenc, Jablonszky Emil, Lakos Lajos.

A közgyűlés megnyitása után dr. Cseresnyés Béla aljegyző felolvasta a polgármester havi jelentését, melynek a közigazgatásra vonatkozó adatait már közöltük.

Bejeleni a polgármester még, hogy dr. Szemrecsányi Pál r. kath. megyés püspök, az ő felkérésére készséggel átengedte a Városligetben a mezőgazdasági kiállításra épített kiállítási pavillont s kijelentette az egyházfő örömet a felett, hogy a Városliget rendezéséhez adományával hozzájárulhat. Az adományért a polgármester köszönetét fejezte ki és kéri ennek tudomásulvételét.

Sajnálattal jelenti továbbá a polgármester, hogy Mihály Adolf törvényhatósági tagságáról s ebből folyólag a közigazgatási bizottsági tagságról is lemondott. Elismeréssel emlékezik meg Mihály Adolf hosszú, odaadó működéséről és kéri a lemondás tudomásul vételét.

Beczkay Lajos kifogásolja, hogy a Mihály lemondása által megüresedett hely betöltése iránt nem tesz indítványt a tanács, holott a törvény azt eirendeli.

Rimler Károly polgármesternek nincs kifogása, ha a választást most kitűzik; de eddig az volt a gyakorlat, hogy egy megüresedett helyet nem töltöttek be.

A közgyűlés a polgármester jelentését tudomásul vette; a megüresedett törvényhatósági bizottsági tagság választás utáni betöltését december 16-ra tűzték ki s választási elnökül Mezey Mihályt küldték kt.

A választások.

Ezután a megüresedett I. és II. osztályú irodatiszti és az irnoki állások betöltésére került a sor.

A választás nagy érdeklődést keltett.

A kijelölt választmány, a főispán elnökle alatt a következőképp alakult meg: választottak: Mezey Mihály, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, a főispán által kinevezett tagok:

Sipos Orbán, dr. Adorján Emil és dr. Halász Lajos.

Az I. oszt. irodatiszti állásra kijelöltettek: Mertz József, Sólyom Gyula és Mihályi Lajos.

A szavazatszedő küldöttség elnöke Mezey Mihály, tagjai dr. Vucskics Gyula és dr. Moskovits József.

A szavazásnál beadott összesen 92 szavazat; ebből kapott:

Mertz József 70

Sólyom Gyula 22

s így Mertz József választott I. osztályú irodatiszté.

Az így megüresedett II. oszt. irodatiszti állásra jelöltettek: Kruzslicz Pál, Dajka Sándor és Bereczky Lajos.

Beadott 92 szavazat s ebből kapott Kruzslicz Pál 38, Dajka Sándor 24 és Bereczky Lajos 30 szavazatot s így 8 viszonylagos többséggel Kruzslicz Pál választott meg II. osztályú irodatiszté.

A megüresedett irnoki állásra kijelöltettek: Tóth Ferenc, Ackendes F., és Mihályi Lajos.

Egyhangulag, hosszas éljenzéssel Tóth Ferenc választott meg irnokká.

*

A közigazgatási bizottságból a f. év végével kilépő tagok és az igazoló választmány tagjainak választását a december havi közgyűlésre tűzték ki.

Borsódvámegye meghívta Nagyvárad városát Szemere Bertalan szobrának leleplezési ünnepélyére. Megbízták a polgármestert, hogy a város képviselőtől gondoskodjék.

Hevesvármegye közönségének a korcsmázás és alkoholizmus megállítására tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát hasonszemű felirattal pártolják.

A sztrájkotörvény.

Vasvármegye közönsége pártolás céljából megküldötte azon határozatát, hogy alkalmas sztrájkotörvény alkotása tárgyában feliratot intéz a képviselőházhoz.

A városi tanács hasonszemű felirat intézését javasolta.

Dr. Adorján Emil szólott először a kérdéshez. A tanács javaslatát nem fogadja el, mert az konzervatív. A sztrájkot nem lehet törvénynyel elintézni, mert az megegyezés dolga.

mészárlás, melynek annyi magyar lett az áldozata. A németek gránátokkal meggyújtották a templomot s a ki meg nem adta magát, az halál fia lett. Éveken át jártam a bihari templom mellett és soha sem mehettem el mellette a nélkül, hogy mélyeséges meghatottsággal ne gondoltam volna azokra az elesett szegény magyar hősökre. Maga a két magyar vezér is elesett az egyetlen küzdelemben.

Ennek következménye az lett, hogy a magyarok a Sebes-Körös vonalát feladták és a Berettyó mentét őrizzék. A Berettyó innenső oldalán a falvak elnéptelenedtek, a nép átköltözött a másik oldalra. Küldött ugyan a fejedelem később is ide rendes sereget, azok portyázva el is jöttek Nagyvárad alá, de azért a főhadiszállás vagy Kismarja, vagy Biharfélegyháza volt.

Azóta Bihar megye küzdelme nem volt más, mint a hadakozó felek állandó váltakozása. Hol a kurucok zárták körül erősebben a váradi várat, hol az ellenség mentette fel a várat az ostromzár alól. Arra a magyarok nem is gondoltak, hogy ide ágyukat állítsanak. De azért szívósan örködtek, hogy a váradi őrség

nagyobb területen a népet a földmiveléstől vissza ne tartsa. Ovék volt Belényes, Sólyomkő, Szentjobb, Sarkad és attól fogva, hogy 1705-ben Károlyi a rácok gyulai lészkét is megemmisítette, azt lehet mondani, hogy a rácokat leszorították a Maros mentére és kivitték, hogy Bihar megye a rácoktól megszabadult.

1703. augusztusban járt tehát Rákóczi Bihar megyében, szervezte hadseregét, megmentette a magyarság részére a megye északi részét és fellelkesítette a magyar népet. Hozzá állott minden fegyverfogható férfi. Hegyköz-Szent-Imre község egymaga 90 katonát adott a fejedelemnek s ilyen volt az arány a többi községben is. Mikor 1706-ban a hadakat »mustrálták« Diószegen, kiderült, hogy 15000 lovas és 4000 gyalog katonából állott a tiszántúli magyar hadsereg s ennek legalább egyharmada Bihar megyéből került ki.

Ezzel kapcsolatosan bemutatok még két Rákóczi-emléket is, a melyek bennünket érdekelnek. Egyik régi, 1503-ból való latin könyv, mely valaha Rákóczi könyvtárában állott. Első kötése is egy régi könyv volt. A másik emlék

magában véve egyszerű dolog, egy latin görög magyar szótár, de érdekessé teszi az, hogy r van írva: *ex libris Johannis Bakó*.

Ez annak a Bakó Jánosnak a könyve, aki Rákóczi idejében bírta a váradi prépostságot és aki nem akarta a kath. egyház ügyét összekötni a császár ügyével. Egyike volt ama számos papnak, akik Rákóczi zászlaja alá állottak és viszontagságos időkben is hű pástorai maradtak a népnek. Ennek az lón a következménye, hogy 1709-ben megfosztotta javadalmaitól a primás. A primás azonban erre nem volt felhatalmazva s mikor az apostoli szék megtudta a dolgot, úgy döntött, hogy az eljárás szabálytalan volt, mert a prépostot törvény szerint ki kellett volna hallgatni. Ki is vitte az apostoli szék követe, hogy Bakó javadalmait visszakapta s 1711-ben az aszalai, később a többi javadalomba is visszahelyeztetett. Igaz, hogy erős esküvéssel kellett a szatmári béke értelmében hűséget fogadnia. Isten megsegítette további működésében, úgy hogy Debrecenben a kath. ifjuság nevelésére a piaristák vezetése alatt iskolát alapíthattak.

Hölgyek figyelmébe! Óriási választék: kül- és belföldi szövetek, flanell és barchet, valamint egyéb ruha kelmékben, blouselymek, diszek, fátjolok, övek, kézi táskák (ridicül). — **Hamerli Pécsi keztyűinek** eladása jótállás mellett. — **Színházi fejkötők** és escharpokban különlegességek. — **Szörme árúban** legnagyobb raktár. — **Női ruha salon,** külön próba terem, **gyász ruhák 24 órán belül** készülnek. — Mintákat kívánatra bérmentve küld:

Olaszi, Fő-utca. Telefon szám 232.

Cziller Imre, nagyáruháza.

Sztrájk törvény nincs sehol a világon. Indítványozza, hogy vegyék le a javaslatot a napirendről.

Dr. Halász Lajos rámutat, hogy Angliában van sztrájk törvény, de most akarják eltörölni. Látja mindkét oldalon a sztrájkból folyó kárt, de a sztrájk törvényt még sem helyesli. Nagyvárad mindég a jogok tisztelője volt s most sem lehet más. Csak nagy vonásaiban ismerik a sztrájk törvény tervezetét; ez zsarolásnak a sztrájkot (de nem minden esetben) ezt nem helyesli. Ha visszaélnék munkások; ott van a büntető törvény. A tanács javaslatát nem fogadja el.

Széles Lajos más nézetet van. Segíteni kell valamiképpen a sztrájk mai ok nélküli elhatalmasodásán. A nagyvárad állapotoknak a főkapitány erélytelensége az oka. Aki akar dolgozni, mi jogon akadályozzák ezt meg. A közgyűlés találjon módot, hogy ezek az állapotok megszűnjenek. Elfogadja a tanács javaslatát.

Moskovits Farkas a munkásjóléti intézményekkel akarna segíteni a mai bajokon. Küldjenek ki egy bizottságot, hogy tanulmányozzák ezt a kérdést s a sztrájk törvény tervezetét.

Görög Ármán Széles Lajos beszédével foglalkozik. Nem erélytelenségből, hanem szabadság- és jogérzetéből fogva nem akadályozza meg a sztrájkot.

Dr. Moskovits József nem fogadja el a tanács javaslatát, bár a jelenlegi helyzet szabályozását kívánja. A munkaadó folytonosan ki van téve a munkabeszüntetésnek. A törvény ma is megvédi, aki dolgozni akar. Mélyebben fekszik a baj. A jelenlegi kormányt és parlamentet nem tartja alkalmasnak, hogy megfelelő sztrájk törvényt hozzon. (Zaj.) Nem hagyja magát terrorizálni. A mai parlament nem alkalmas, hogy a nép minden rétegének érdekeit kellően megoldja. Ellenzék nincs a parlamentben. (Zaj.) Polónyi nyilatkozatával, majd a vasuti és arató sztrájkokkal foglalkozik. A szállítási nehézségeket és a vasuti kocsik hiányát a kormány bünyől röjja fel. (Zaj.) Nem sztrájk törvényre, de erélyes közgazdasági politikára van szükség. Belekeverte beszédébe az ujonclétszámemelést, amiért a főispán figyelmeztette, hogy a tárgyhöz szóljon.

Dr. Friedländer Samu igyekezett a karzaton levő szociálisták kedvére beszélni. Gratulált Halásznak, hogy kormánypartisága dacára ellene van a sztrájk törvénynek, amely lehetlenné akarja tenni a sztrájkot. A sztrájk olyan fegyvere a munkásnak, mint a munkaadónak a kartell. Míg ezt nem tiltják el, a sztrájkot sem lehet. Adorján javaslatát pártolja.

Huzella Gyula fejtegeti, hogy az embernek egyedüli jogát korlátozni nem lehet. Sztrájk törvényt addig nem hozhatnak, míg az általános szavazati jog behozva nincs.

Czeplédy Jenő: ne féljenek a sztrájk törvénytől. A jelenlegi kormány garanciát nyújt, hogy a munkásoknak csönkulásuk nem lesz. A tanács javaslatát elfogadja.

Dr. Molnár Imre szólott ezután meggyőzően. Óvóintézkedéseket kell tenni a mérges fékely ellen. Azt hangoztatták, hogy a kormány képtelen alkalmas sztrájk törvényt hozni. Megfordítja a kérdést. A 30 évi Tisza kormányzás elmulasztott minden intézkedést, amely a nép jólétére szolgált volna. Ez a kormány akar tenni a néperért üdvös dolgokat. Az 1907. évi budgetbe ily célra 27 millió koronát vett fel. A multban 1 fillér sem volt e célra felvéve. Ezután a sztrájk törvény tervezetről szól. Nincs ma senki a világon, aki el akarja venni a munkás sztrájk jogát, de azt nem lehet megengedni, hogy egy munkás a másikat ne engedje dolgozni. Mindig védte a munkások jogos érdekét, de a nemzeti termelés biztosítékát is védeni kell. Mindkettő egyforma fontos. Ha a nemzeti termelést tönkre teszik, az ország összeomlik. A sztrájk törvényt még nem ismerik. Sokszor tapasztaljuk, hogy jogosulatlan a sztrájk. A principium az, hogy a törvényt nem akarják a jogos sztrájkot megakasztani, de a jogosulatlant meg kell akadályozni. Elfogadja a tanács javaslatát.

Dr. Stocker József nem kutatja, melyik kormány mulasztott. Minden kormánynak foglalkozni kell azokkal a kérdésekkel, amelyeket az idő felvetett. A sztrájk is oly méretet vett már, hogy foglalkozni kell vele. A sztrájk törvényt úgy kell megalkotni, hogy ne csak a munkaadó, hanem a munkás érdekeit is védje. Elfogadja a tanács javaslatát. Nagyváradon már olyanok a viszonyok, hogy átirat nélkül is javaslatot kellett volna tenni a tanácsnak. Rámutat példákkl az itteni visszaélésekre. Ha látni fogják, hogy a törvénytervezet nem védi a munkások érdekeit, fel lehet majd irni ez irányban a képviselőházhoz. A mostani felirat csak figyelmeztető, hogy a sztrájk terén már túlzások vannak s ekek ellen kell tenni valamit.

Dr. Friedländer Sámuel újból beszél s kijelenti, hogy a mikor a sztrájk törvény ellen szavaz, demonstrálni akar a munkások mellett.

Dr. Adorján Emil nem várt ily vitát a kérdésben, amelyet a politikától menten kívánt eldönteni. Nem helyes belekeverni a politikát. A sztrájk lázas állapot, amelyet gyógyítani kell, de nem törvényt, hanem a közállapotok javításával. Ki kell kapcsolni a kérdést a törvényhozás keretéből.

Huzella Gyula a mellett érvelt, hogy jogos, sőt szükség az ily kérdések tárgyalása a vidéken. A vidék a nemzet, a központ a képviselője. A gyengesség vagy az erő a vidéken van s ez dönt a nemzet életében.

Glacs Antal főispán kijelenti, hogy a kormány a sztrájk törvényt az új választások után akarja megcsinálni. Most csak Vas megye átirata kívánja a törvény meghozatalát.

Huzella Gyula ezen kijelentés után indítványát visszavonta.

Ezután szavaztak a kérdésben. 34 szavazattal, 21 ellenében a tanács javaslatát elfogadták.

*

Sáros megye közönségének a nemzeti igazgatások egyfélékezése tárgyában hozott határozatát, hasonló felirattal pártolják. Eppen így pártolják Kolozs megyének a hus drágaság megakadályozása és Jásznagykunszolgók megyének a tovább szolgált katonák kártalanítása tárgyában küldött átiratait.

A villamos vasut Rhédey-kerti vonala.

A nagyvárad városi vasut kérelmére a tanács javasolja, hogy a közgyűlés a villamos vasut Rhédey-kert vonalán a hadapródiskolától a Rhédey kertig a téli hónapokra a kocsik közlekedésének beszüntetését engedélyezze.

Dr. Moskovits József ellenzi a kérelem teljesítését.

Hlatky Endre pártolja a tanács javaslatát, mert ezen vonáriszen a téli hónapokban nincs forgalom. De azért a Rhédey-kert szempontjából megfontolandó a kérdés.

Dr. Halász Lajos javasolja, hogy a kérdést adják vissza a tanácsnak.

Rimler Károly polgármester teljesen fölöslegesnek tartja itt a téli üzemet s ezért ő szólította fel a társaságot, hogy adja be a beszüntetés iránt a kérvényt. Ha kell, azonnal rendelkezésre állanak az üzemhez a kocsik.

Dr. Hoványi Gyula hangsúlyozza, hogy mennyi kedvezményt adott már is a város a szerződés ellenére a villamos vasutnak. Sehol nem fizetnek oly magas díjat, mint itt. Pár hét múlva ugys szükség lesz ezen vonalon az üzemre, a Sport-tér miatt, ily csekély időre pedig nem érdemes az üzemet beszüntetni. A közlekedés fentartása mellett van.

Dr. Moskovits József a villamos vasut ellen szól. Gondoskodtak ott, hogy a törvényhatóság tagjai és a tanács az igazgatóságban képviselve legyenek. (Zaj.) A polgármester tiltakozik. Gyanusítani nem akart, csak tényeket említi. (Zaj.) Vannak igazgatók a törvényhatóságban és tanácsban. A Rhédey-kerti vonalat az ősi vasut teherforgalmár a használják, használja a közönség is a vonalat. Ragaszkodik az üzem fentartásához.

Glacs Antal főispán felhívja Moskovitsot, hogy vonja vissza szavait, mert gyanusításként

azt egyesek magukra vehetik. Azt mondta Moskovits: Urbán úgy intézte a dolgot, hogy itt a vasutra kedvező legyen a bangulat.

Dr. Moskovits József újból kijelenti, hogy gyanusítani senkit nem akart.

Rimler Károly: ő rajta van a kérdés sulya, mert ő mondta, hogy adják be a kérvényt, mert látta, hogy nincs forgalom azon a vonalon s nem hitte, hogy itt másként fogják fel a kérdést. Most kéri, hogy a kérelmet utasítsák el.

Dr. Hoványi Géza nyíltan mondja, hogy egyedül igazgató a villamos vasutnál, de a város érdeke ellen soha nem szól, sőt mindég a város érdekét képviseli az igazgatóságban is. Így egy bizottsági tag sem vehet részt semmiféle vállalatban. Moskovits József gyanusítását visszautasítja.

Dr. Kazay Kálmán ezuttal ismét rámutat, hogy a várad-velencei állomásra nem jár ki a villamos, holott az szerződésbeli kötelessége. A kocsiparkot is ki kell egészíteni.

Dr. Hoványi Gyula nem akar senkit gyanusítani. Legjobban ösmeri Hoványi Gézát, mint testvérét, tudja hogy becsületes, de mégis jobban szeretné, ha nem volna a vasut igazgatóságában, a látszatért, hogy senki még csak gondolatban se gyanusithassa meg. A tanács tagjai se legyenek ilyen vállalatokban.

Czeplédy Jeremiás a Rhédey-kerti vonal kiépítését kívánja a vágóhidig.

Gábel Jakab nem osztja Hoványi Gyula felfogását, mert akkor a törvényhatóság tagjai el lennének zárva azoktól az intézményektől, amelyek a város virágzását mozdítják elő. A Rhédey-kerti vonal egy részének ideiglenes beszüntetését helyesli, ellenben a Kazay által mondottakat ajánlja a polgármester figyelmébe.

A tanács javaslatát levették a napirendről.

Interpellációk.

Hat óra után az interpellációkra tértek át.

Schwarz Izidor a virilizmus eltörlése tárgyában beadott indítványának előterjesztését sürgette.

Dr. Kazay Kálmán több dologban interpellált. 1. Somogyi Károly szinigazgató befizette-e a mult szazonban felmerült fűtési és világítási díjat, illetve kipótolta-e a a kaucióját? — 2. Dr. Halász Lajos a színház pályázata tárgyában beadott indítványát miért nem terjesztették be? — 3. A diszletraktár áthelyezésének, illetve a jelenlegi helyének értékesítése, hogy áll? — 4. A Rákóczi diszletraktárson miért volt üres a város páholya?

Beczka Lajos az iránt intézett sürgős interpellációt a polgármesterhez, hogy a tanács egy drogueria részére szolgáló barak építési engedélyt adott aheiyett, hogy mint a multban, a közgyűlés elé terjesztették volna az ügyet. A bódé két évig fog állani, míg a Sas felépül.

Rimler Károly polgármester válaszolt az interpellációkra. A virilizmusra vonatkozó indítvány a progresszív adóval van összekapcsolva s az adóügyi tanácsos, kinél az ügy van, beteg. Ha felgyógyul, beterjesztik az ügyet. — Somogyi szinigazgató tartozását teljesen befizette. — A színházra a pályázat kiírásának ügye a szinügyi bizottság előtt van, Halász Lajos különben is módosította indítványát. — A diszletraktár ügye tárgyalás alatt van. — A Rákóczi-ünnep alkalmából a polgármester beteg volt, azért nem ment a színházba.

Erdekesebb volt a Beczkai indítványára adott válasz. A tanács megadta a barakra az engedélyt, de az még nem jogérvényes. Ha megfelelőbbézik, a közgyűlés elé kerül. Az építést addig beszüntette.

A közgyűlés a válaszokat tudomásul vette, az utolsó kivételével. A barak ügyét azonban kitérték tárgyalásra a jövő közgyűlésre.

A még hátralevő ügyek tárgyalását ma, pénteken folytatják.

UJDONSÁGOK.

Szmracsányi püspök és a jogakadémia.

Ismeretes az a nagy arányu mozgalom, melyet a jogász ifjuság *Tunyoghy* elnök vezérlete alatt egy létesítendő *Mensa academica* érdekében indított. A város előkelőségei élükön *Szmracsányi Pál* megyés püspökkel mind örömmel vállalkoztak a védnökségre s tekintve azt az óriási érdeklődést, amelylyel az ifjuság e nemes törekvését mindenfelől kísérik: kétségtelen, hogy ez az áldást hozó intézmény nem sok idő múlva megkezdheti emberbaráti működését. Részint társadalmi gyűjtés, részint mint már említettük, vándor matiné rendezése által teremtik elő a szükséges tőkét. Az első matiné előre láthatólag e hó 25-én lesz. Az ifjuság mindent elkövet, hogy a matiné műsora minél élvezetesebb legyen, mert csak így várható olyan fényes, erkölcsi és anyagi siker, melyet a nemes cél méltán megérdemel.

A társadalmi gyűjtés már szintén megindult s örömmel jelenthetjük itt, hogy *Szmracsányi Pál* megyés püspök ur ő Excellenciája 1000 koronával kezdte meg a jótékony adakozók remélhetőleg nagyszámu és diszes névsorát. A nemes lelkű főpásztor a következő levéllel hozza dr *Bozóky* Alajos kir. tan. akad. igazgató tudomására egyéniségének megfelelő nemes szándékát.

Ngs. kir. tanácsos! Kir. kath. Jogakadémiai Igazgató Ur!

A nagyváradi kir. kath. jogakadémia ifjusága azon kérelemmel fordul hozzám, hogy a létesítendő *Mensa Academica* Egyesület fővédnökségét fogadjam el és őt e törekvésében az erkölcsi mellett anyagi támogatásban is részesítem.

Az egyesületnek a szegényebb sorsu joghallgatók támogatására irányuló nemes célját, a felebaráti szeretetnek *eme legszebb* megnyilvánulását méltányolva *szíves készséggel fogadom el a fővédnökséget* és az egyesületet további fejlődésében jóakaró figyelemmel fogom kíséreni.

Anyagi támogatásul *1000 koronát mellékelek* oly megjegyzéssel hogy ha a *Mensa Academica* üdvös működését öt év leforgása alatt nem kezdené meg, ez összeg a nagyváradi kir. kath. jogakadémia »segítő« egyesületének tulajdonába menjen át.

Szíveskedjék kérem Nagyságod ezeket a kir. kath. jogakadémiai polgárságával közölni.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását, melylyel maradok Nagyságodnak

Nagyvárad, 1906. nov. 7.

szíves tisztelője:
Szmracsányi Pál, s. k.
nváradi f. sz. püspök.

Tiszteletbeli kanonokok.

Örömmel értesülünk róla, hogy a váradi egyházmegyének három érdemes papját méltó kitüntetés érte. *Gabriely Lajos*, sz. széki ülnök, váradi-velencei plébánost, *Fejér Nándor*, kiérd. esperes, bihari plébánost és *Csáponyi Ignác*, zilahi esperes-plébánost az apostoli király, megyés püspökünk felterjesztésére a váradi székesegyház *tiszteletbeli kanonokjává* nevezte ki.

A szép kitüntetés igazán méltó, érdemes

tagjait érte egyházmegyénknek. *Gabriely Lajos* 15 esztendeig Palotának volt plébánosa, 21 éve pedig a velencei hiveknek buzgó, fáradhatatlan lelkipásztor a s a velencei zárdának áldásos lelkű jótevője. — *Fejér Nándor* sokáig mint udvari pap titkár szolgálta az egyházmegyét, 31 éve pedig bihari hiveinek viseli gondját. — *Csáponyi Ignác* negyedszázad óta van Zilahon s ezen az exponált helyen, hol a protestánsok nagy tulsulyban vannak, tekintélyt tudott szerezni a katholicizmusnak.

Az új tiszteletbeli kanonokok kinevezését a király már aláírta, legközelebb fog megjelenni a hivatalos lapban.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Az utcai közlekedés.** A villamos vasut megindítása kívánatosá tette, hogy Nagyváradon közlekedési szabályrendelet készíttessék. A szabályrendelet a belügyminiszterhez terjesztette fel jóváhagyás végett a városi közgyűlés. A miniszter tegnap küldte le a szabályrendeletet jóváhagyva.

* **Az árvaszéki elnök a margitai járásban.** Hranyiczky Károly megyei árvaszéki elnök hétfőn kezdte meg ismét a járásokban a gyámügyi felülvizsgálatot, melyet a múlt hó végén szakított meg. Ezuttal a margitai járásban foganatosítja a vizsgálatokat az elnök. A vizsgálat a járás különböző helyein lesz megtartva, 12-én veszi kezdetét és 15-én lesz befejezve.

* **A vasutasok betegsegélyzése.** A nagyváradi városi vasut alkalmazottjai egy betegsegélyző pénztárt akartak maguknak létesíteni. A betegsegélyző pénztár alapszabályait is elkészítették, csupán a miniszteri jóváhagyás volt szükséges, hogy a betegsegélyző életbe lépjen. Az alapszabályokat felküldték a miniszterhez jóváhagyás végett. A miniszter tegnap küldte le a szabályokat és azoknak jóváhagyását megtagadta. E határozatát azzal indokolja a belügyminiszterium, hogy a betegsegélyző-pénztárak általános revíziója most tart, és abban a vasuti alkalmazottokról is van téve intézkedés.

* **Nem akarnak fizetni.** A belügyminiszter rendeletére, most az alispán minden járás főszolgabírájához felhívást intézett, a gyermekmenhelyet illető és a községet terhelő trózasokról. A legtöbb község ugyanis nem akarja fizetni a menhely kötelekébe tartozó gyermekek után fölmerült tarásdíjakat, holott a gyermeket odavaló illetőségének ismeri. Az alispán utasította a főszolgabírókat, hogy a hátralékos községekkel szemben a törvényekben előirt szigorral járjanak el.

* **Takarítás a megyén.** A vén megyeházán minden negyed évben szoktak takarítani. Ez a negyedéves takarítási idő most következett el. A hatalmas épület minden részében nagy takarítást végeznek, azért egyes hivatalok a délutáni órákban szünetelnek.

* **A »h« betű.** Feigenbaum Lajos egy koronás bélyeggel ellátott kérelemmel járult a belügyminiszterhez, hogy vezetéki nevét Doroghira változtassa. A kérelem tegnap érkezett vissza a minisztertől és pedig elutasító határozattal. A miniszter ugyanis oly megjegyzéssel küldte a kérvényt, hogy a névmagyarosítást csak akkor engedélyezi ha a Doroghi névből a »h« betűt törli Feigenbaum, ellenkező esetben a kérelmet nem fogja teljesíteni.

* **A kardvágás világrekordja.** Szegeden érdekes fogadást nyert meg vasárnap Vargyas huszár főhadnagy, az ottani huszárezred kiváló urlovasa. Vargyas ugyanis abban fogadott, hogy 24 óra alatt *huszonnégyezer* kardvágást tesz. Vargyas a szombatról vasárnapra virradó éjjel egy órakor kezdte meg a fogadás teljesítését és vasárnap délután öt órakor már meg volt a 24000 kardvágás. Ráadásul utána még ezerszer megforgatta nehéz lovassági kardját. Vargyas e fogadásával e nemben világrekordot ért el.

* **A tüzkárosultaknak.** Marostordavármegye Déda községében nem rég borzalmas tűz pusztított. A tűz nemcsak a lakóházakat, de az idei termést is felemészítette teljesen. Mintegy 70 család lett földönfutóvá Déda községéből. A tüzkárosultaknak minden éllemük, lakóházuk és a jövő évre való vetőmagjuk is a tűz martaléka lett. Marostordamegye alispánja most minden törvényhatósághoz kérelemmel járult, hogy a tüzkárosultak felségélyezésére adományokat gyűjtsenek. A kérelem tegnap érkezett meg a városi törvényhatósághoz.

* **Véletlenül elsült revolver.** Párisból jelentik: Románia párisi nagykövetének, Ghyka hercegnek fia tegnap a luxemburgi kertben egy új szerkezetű revolvért mutatott be egyik barátjának. A revolver, mely töltve volt, a szerkezetének megvizsgálása közben véletlenül elsült és a golyó a fiatal ember bal tüdejébe furódott.

* **Bucsu lakoma.** A Kereskedelmi Csarnok a körükből távozó *Moes* Károly bankfőnök tiszteletére e hó 14-én saját helyiségében bucsulakomát rendez. A vacsorán résztvenni szándékozók kéretnek, hogy a Kereskedelmi Csarnokban, a Biharmegyei Casinóban, a Nagyváradi takarékpénztárnál, Biharmegyei banknál, a Biharmegyei takarékpénztárnál és a Központi takarékpénztárnál elhelyezett ívek egyikén magukat előjegyezni sziveskedjenek.

* **Brutális csendőrőrmester.** Székesfehérvárról jelentik: A fehérmegyei Bicske községben Molnár Miklós csendőrőrmester e hó 6-án este a kaszinóban mulatott. Ejjél felé ittas állapotban belekötött Huszár Gyula kaszinóbérlőbe, amiért lármás voltáért rendre intette. Az ittas őrmester a rendre intést annyira zokon vette, hogy kardot rántva, mindenkit leszurással fenyegetett. Csak nagy nehezen sikerült a dühöngő embert lefogni és kitudszkolni a kaszinóból. Alig hogy ezután Huszár a családjával nyugalomra tért, valaki egyszerre erősen döngögni kezdte szobája ajtaját. Az erőszakos döngögetésre egyszerre bezakadt az ajtó és megjelent Molnár őrmester két fegyveres csendőr kíséretében. Hiába volt Huszár minden tiltakozása, Huszárt és nejét Molnár a két csendőrrel bekísértette a lakatnyába, ahol fogságba vetette őket. A községben csak másnap tudták meg a brutális eljárást. A község előjárósága nyomban felszólította Molnárt, hogy a foglyokat bocsássa szabadon. Molnár azonban nem hajlott a felszólításra, mire az előjáróság táviratban fordult Szűcs Jenő alispánhoz, akinek intézkedésére Székesfehérvárról egy csendőrőrhadnagy szállt ki Bicskére a vizsgálat megejtése végett.

* **Furfangos cigány.** Ajtai Miklós csarnóháza cigány, mint kiváló lókupec mutatkozott be Gule Péter dekanyesdi lakosnak, aki a szebbik sárgáját akarta 200 koronáért értékesíteni. A cigány azonnal kész volt a vételre és megígért a szebbik sárgáért 110 koronát. Gule azonban nem akart hallani az alkudól mert a szebbik sárgának 200 korona az ára. A cigánynak nagyon tetszett a szebbik sárga, azért 110

koronát kifizetett és még hiányzó 90 koronát akkor akarta kifizetni mikor egyszer megkerült a vásárt. Gule beleegyezett, a cigány pedig felült a lóra a vásárt megkerült. A vásár kerülés nagyon hosszúnak tetszett Gule-nak, mert eljött a dél, meg az este is és a vásár is elmúlt, de a cigány még mindig nem került meg a vásárt. Az eladó jelentést tett a csendőrségnek, mely megindította a köröztetést. A körözésnek meg is lett az eredménye, mert Margittán épen akkor fogták el Ajtai cigányt mikor egy másik ló hátán akarta kerülni a vásárt. A csendőrség Ajtától a szebbik sárgának csak az árát tudta elvenni mert utközben tul adott rajta. Ajtait szabadon bocsájtották, a pénzt azonban zár alá helyezték.

* **Felülfizetések** a tüdőbetegek intézete alapjára rendezett matinén: Szmracsányi Pál 40 kor., Glac Antal 20 kor., Fetser Antal, G. Béla, Winkler József 19 kor., Nadányi Károly, Rimler Károly, id. Rimanóczy K., Szokoly Tamás, Pekanovits Imréné, dr. H. I. né 10 kor., Bundala N., Mangra Vazul, Kolliner N. Miskolc Barna, Imrik Zoltán 9 kor., Stanislavszky I., Wengrinszky Gyula, Schiller József 8 kor., Szilágyi Dózsa, Moskovits Adolf, id. Schvarcz Ferenc 7 kor., dr. Gerő Sándorné 6 kor., báró Szentkereszt Zsigmond, dr. Radó Ignác, Lukács Gyula, Krausz Samu, Kolliner Miklósné, Incze Hedvig, Ternyei Arminné 5 kor., dr. Wucskics Gyula, Bozóky Alajos, dr. Márku László, Moskovics Miksáné, Schönberg Arminné, Makucz Ernő, Deutsch K. I. né 4 kor., dr. Rácz Odönne, öz. Kohn Sámuelné, dr. Konrad Béláné, öz. Sonnentfeldné, Fényes Manó, Incéné, Kondor Józsefné, ifj. Rimanóczy, Reismann Mór, Berger Sámuel 3 kor., Braun Józsefné, Laurán Agoston, Bleyer N., Benkő Sándor, Kirschner Erzsike, des Echerollesné, dr. Verzár Odön, Erdő Hermanné, Darvas Imréné, Kolozsváry Sándor, Fráter Imre, Peller Ferencné, Laendler Ferencné, Kovács S. János, Schvarcz Abrahámné, Hranyczkyné, Schvarcz Mártonné, dr. Matolay, dr. Várad Odön, Fülöp Rózsika, N. N. 2 kor., Fleischer I. né, öz. Rechtené, Korbuj József, Kiss Kolos Jenő, Oláry Gy., Szmazsenka Ernő, öz. Grunvald II. né 1 kor., Somogyi Jolán 50 fill., N. N. 20 fill.

x **A n. érd. közönségnek** szives tudomására hozzuk, hogy a Grósz Emánuel utóda-féle cipő üzletet megvettük és addig, a míg ezt saját izlésünkre berendezzük az összes raktáron levő női, férfi és gyermek cipőket melyen leszállított árakban árusítjuk el. Kérve szives próba bevásárlásaikkal szerencsétleni, *Lebovits Miksa és Tsa* cipész. Fő-utcza, Bazár épület. Telefon 571. Műhely régi helyiség. Színházzal szemben.

x **Német társalgási órákat** ad egy urinő. Bővebbet a kiadóhivatalban.

x **Szórakoztató reklám.** Dörge Frigyes bankház közismert osztálysorsjáték főelárusító üzlete (Budapest, Kossuth Lajos utca 4.) mely már annyi hasznos és eredeti tárgyat adott a közönségnek, mint pld. a gyönyörű világtérképet, a szenzációs szerencseladákat, a csinos szerencsedobozokat stb. most egy szórakoztató ujdonságot hoz forgalomba. Ércből préselt apró szerencsekéz ez, a melyet a Magyar Fémlemez-
ipar r. t. készít. Ha a szerencsekezet sima felületre tesszük és megpörgetjük, rámutat arra az egyénre, a kit a szerencse már legközelebb kegyeiben fog részesíteni. Dörge Frigyes bank képviselője jelenleg itt időzik (lakik Zöldfa szállodában) és készséggel szolgál bármilyen természetű felvilágosítással. Megjegyezzük, hogy az említett hasznos és praktikus tárgyak teljesen ingyen kaphatók, amely körülményre különösen a tisztelt kávéháztulajdonosok figyelmét hívjuk fel.

EGYESÜLETEK.

Az okányi függetlenségi kör. A belügyminiszter tegnap küldte le az okányi függetlenségi kör alapszabályait. Az alapszabályokat minden megjegyzés nélkül jóváhagyta a miniszter.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) Illetékes helyről értesülünk: A király huszadikán Pestre jön. A delegációk tartama alatt itt marad, karácsonyra vissza megy Bécsbe.

Szterényi Brassóban.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) Szterényi pénteken Brassóba utazik az új főispán beiktatására.

Beck gróf távozása.

Bécs, nov. 8. Beck gróf tábornagy ma végképen megvált hivatalától. A volt vezérkari főnök az utóbbi napokat szakadatlan munkával töltötte, honnan íróasztalát is elvittette, melynél 25 évig dolgozott. Az íróasztalt Hess tábornagytól örökölte.

Szemere Bertalan szobra.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) Miskolcra táviratozzák: Vasárnap fogják itt nagy ünnepek közt leleplezni Szemere Bertalan szobrát.

A szerb ágyurendelés.

Budapest, november 8. (Saját tud. táv.) Belgrádi délutáni távirat szerint a szerb kormány tegnap este előzetes szerződést kötött a Schneider gyár képviselőjével gyorstűzelő ágyuk szállítása tárgyában. Pacsu pénzügyminiszter Párisba utazik, hogy a hadsereg felszerelésére és a vasuti hálózat kiépítésére szükséges államkölcsön ügyében tárgyaljon.

Vilmos császár ellen.

Budapest, november 8. (Saját tud. táv.) Berlinből írják: Érdekes jelenség a mostani politikai helyzetben a konzervatív papoknak Vilmos császár ellen elfoglalt álláspontja. Ma a protestáns ortodox Reichsbote is támadja a császár viselkedését a miniszterekkel szemben. Azt mondja, hogy a miniszterek igyekezzenek a császárt a sok utazástól és az ezzel járó ünnepektől visszatartani, mert ez sok költségbe kerül.

A német kancellárválság.

Berlin, nov. 8. A Bülow herceg ellen folytatott intrikákat Eulenburg Fülöp herceg volt bécsi nagykövet és Rooss Valdemar gróf, a volt porosz hadügyminiszter és tábornagy fia, szövik. A párt mely mögöttük áll Rooss gróftól szeretné Bülow helyébe ültetni, ki öreg és politikai tekintetben sohasem vált ki. A kancellári állásra oly jelöltet keresnek, kit könnyen vezethetnének. Arra is törekednek, hogy Bülow mellé egy alkancellárt állítsanak, aki majd utóda lenne. Ha ez sikerülne, akkor reményli a párt, hogy a császár Csirszkivel fogja intézni a külső politikát, a belső politika vezetés pedig az ő céljaiknak megfelelő ember kezében lesz.

Berlin, nov. 8. A Tagblatt értesülése szerint Vilmos császár Bülow hercegnek csak a kancellári hivatalt fogja meghagyni, porosz belügyminiszterre pedig mást fog kinevezni.

Budapest, nov. 8. (Saját tud. táv.) Berlini értesülés szerint Vilmos császár

Liebenbergbe utazott, hogy Eulenberg herceget meglátogassa. Politikai körökben azt tartják, hogy e látogatása a jelenlegi kancellár válsággal van összefüggésben.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Péntek: Boszorkány.
Szombat: A vig özvegy.
Vasárnap: A vig özvegy.

Vig özvegy. Az idei szezon slágerje: Lehár invenciózus, mulattató operettje szombaton és vasárnap újból színpadra kerül. A nagyszerű darabot eddig ötször adták mindig zajos tetszés és nagy látogatottság mellett.

Gerolsteini nagyhercegnő. Offenbach örökéletű operettjét elevenítik föl legközelebb a Szigligeti színházban. A darabot pazar kiállításban, új betanulással hozzák színre. Offenbach klasszikus melódiai semmit sem vesztek szépségükből azóta mióta diadalmasan kezdtek bejárni a világ összes színpadait. A repriben a színház legjobb erői vesznek részt. A címszerepet Károlyi Leona fogja játszani, mellette Lányi, Edith, Palásthy, Toronyi, Bérci, Oláh jutnak hálás szerepekhez.

TANÜGY.

A tanfelügyelő vétő joga.

Tegnap ilyen című közleményünkre vettük a következő sorokat: E lap hasábjain ezen címmel jelent meg a mai napon egy közlemény, melyet minthogy személyemet közvetlenül érinti, nem hagyhatok szó nélkül.

Első sorban is azt óhajtom megállapítani, hogy a vármegyei tanító egyesület központi választmányának ülésén nem mint a tanfelügyelőség képviselője, hanem úgy, mint a tanfelügyelőség egyik tagja — meg úgy is, mint az egyesület tagja jelentem meg. Ebhez jogom volt, de joga van bárkinek is. De térjünk a tárgyra. A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1893. évi márc. hó 24-én 64825. sz. rendeletének utolsó bekezdése következőképen hangzik:

»Költségkimelés szempontjából igyekezzenek a tanfelügyelőség odahatni, hogy a tanító egyesületi közgyűlések s főleg a járásköri ülések egyes nagyfontosságú kivételes esetektől tekintve aképen készítsenek elő és oly tárgysorozattal, hogy a gyűlések egy nappal tovább ne tarthassanak; nyilvánvalóvá lesz, hogy a tanfelügyelőségnek igenis kötelességszerű joga van — mondjuk vétőjoggal élni ott, hol a választmányi ülések határozatai ellentétbe helyezkednek a fenntemlített miniszteri rendelettel. A dolog természetéből folyik, hogy ezt a véleményt nemcsak nekem, mint a tanfelügyelőség egyik tagjának, hanem bárkinek is jogában állt előadni, s a választmány egyhangulag elhatározta, hogy a választmányi gyűlésre nemcsak a tanfelügyelőséget, mint hatóságot, hanem annak tagjait is meghívja.

Hogy a választmányi ülés ezen határozatát megtoldotta még azzal is, hogy a tanfelügyelőség vétő jogát el nem ismeri, jelen esetben reám nem tartozik, s a határozat meghozatalára, vagy meg nem hozatalára semmiféle ingerenciát nem gyakoroltam. Hogy jogos volt-e annak meghozatala, vagy nem, arról itt beszélni nem akarok, döntsön abban az illetékes ténnyező: a tanfelügyelőség vezetője, végérvényesen pedig a miniszter.

Bárany Árpád
kir. s. tanfelügyelő.

MULATSÁG.

A nőegylet táncestélye. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet Lujza Otthonának javára folyó hó 22-én felterítés mellett táncestélyt rendez. A vacsora alatt nagy tombolajáték. A zenét a 37-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja, a csárdások alatt a Bura fiúk játszanak. Belépő-díj 2 korona.

Tea estély. A nagyváradai izraelita nőegylet nyitja meg az ideai tea estélyek sorozatát. Az első tea estély 11-én lesz megtartva, és a tiszta bevétel jótékony célra lesz fordítva. Belépő díj egy személyre 1 korona. A tea estély előre láthatólag fényesen fog sikerülni.

NYILTTÉR.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

szücs üzletünket

nov. 1-től az Orsolya apácák fő-utcai új palotájába helyeztük át. Nagy raktártartunk mindenféle **szörmékből és kész szücsárukból.**

Megrendelésre minden nemű szücs munkákat saját műhelyünkben gyorsan és pontosan készitünk.

Becses pártfogását kérve
tisztelettel:

Zhoray Gyula és társa.

Eladó ház.

Olasziban a Lukács György-utca sarkán levő 1-ső számú, három utcára néző sarok ház, hol ma szálloda és vendéglő van, tehermentesen szabad kézből eladó. Bővebbet Kiadóhivatalban.

Igazságszolgáltatás.**Papp Romulus támadói.**

Még emlékezetünkben van az a brutális támadás, amelynek Papp Romulus dr. ügyvéd-jelölt, Papp Miklós pénzügyigazgató fia, a tenkei vonatou három lókupec részéről kitéve volt a múlt év őszén, amikor Neumann György és két társa agyba-főbe verték a Tenkére tárgyalásra utazó fiatal embert. Az ügyben tegnap ítélték a nagyváradai kir. törvényszék. A vádlottak avval védekeztek, hogy tettüket részeg állapotban követték el, s így ez nekik be nem tudható. A kir. törvényszék azonban ezt a védekezést a főtárgyalás során bizonyítva nem látta és azért Neumann Györgyöt személyes szabadság megsértése vétsége és súlyos testi sértés büntette miatt 8 havi, egyik társát pedig hat havi börtönre ítélte.

A harmadik vádlottat, mivel terhére bizonyosság fel nem merült, a törvényszék felmentette. Együttal elrendelte a kir. törvényszék, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után a bűnügyi iratok a vasuti alkalmazottak felettes hatóságához áttéssenek, mivel mulasztás főrog fenn terhökre, hogy nem védték meg a fiatal embert a dühöngők garázdálkodása ellen. Az ítélet ellen az ügyész és vádlottak felebezték.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, november 8.

Oszták hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Oszták-m. állam vasutirészvény	670
Közuti vasut	594
Városi villamosvasut	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, november 8.

Buza április	14.80	14.10
Rozs április	13.02	13.40
Tengeri ápt. 1907	10.14	10.10
Repeze aug.-ra	24.80	25.00
Zab ápr.-ra	15.00	92.78

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906. nov. 8-án.

Magyar aranyjáradék 4%	112.70
Magyar koronajáradék 4%	94.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	87.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	94.85
Magyar gyermek sorsjegy-kölesön	56.
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	2.08
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölesön	152.50
Oszták járadék aranyban	985.15
1860. oszt. államsorsjegyek	100.
Oszták-magyar bankrészvény	17.75
Magyar hitelbank részvény	813.50
Oszták hitelbank intézeti részvény	672.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	674.50
Német birodalmi márka	19.08
London vista	117.75
Páris vista	240.10
20 márkás arany	95.35
20 frankos frankos (Napolendor)	35.46
Oszták járadék papirban	246.687
Oszták járadék ezüstben	99.52
Oszták korona járadék	116.50

Nagyváradai hetivásái.

A nagyváradai piacon 1906. november 5. napján tartott vásárban eladott természetények és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 1-ső 13	12.80	Kétszeres buza 12.60	10.40	10.20	Rozs ó 10.40	uj 10.20
10	10	Árpa ó 11.20	uj 11	10.80	Zab ó 12.40	uj 12.20
12	12	Tengeri 8.40	8.20	Borsó 30	Lencse 36	Bab 18
Köleskása 36	Burgonyó 4	100 kiló lángliszt 25.20	Zsemlyeliszt 24.20	Fehérkenyérliszt 23.60	Barnakenyérliszt 20	Széna fuvattal 5.60
Szalma fuvattal 1.60	Sózott szalonna 1.60	Zsup-szalma 1.4	Alom-szalma 8	1 köbméter bükkfa 7	Tölgyfa 8	Cserfa 8
1 kiló marhahus I. o. 1.44	1 kiló marhahus II. o. 1.36	1 kiló marhahus III. o. 1.28	1 liter ó-bor 1	1 liter uj-bor 80	liter pálinka 72	1 liter szilvapálinka 1.60
1 liter szesz 2						

1 m. kőszó 21.80. 1 mm. nyers faggyu 72 —
1 mmjolvast. faggyu 92 —. 1 mm. szappau 50. —
1 mm birka gyapju —. 1 m m. magyar gyapju
1 mm. —. hltr. -bor 64 —. 1 hltr. ujbör 38.
1 m . m. mész 1.80 1 mm kemény faszén
5 mm. puha faszén 3. 1 — hltr. kendermag
— 1 hlt. köles —. 1 hltr. repese —.
1 hlt. dió 38 — 1 hltr mogyoró —. 1 hltr
aszalt szilva — 1 klg savanyu káposzta —
1 klg szalonna nyers 1.50 1 klg se.téshus 1.44
1 klg vereshagyma 14 — 1 klg foghagyma — 40
1 klg bors 2.20 1 klg paprika 4.50 1 klg barna
kenyér 18 — Egy liter kőolaj — 44

Forgalmi kimutatás 1906. nov. 5-6.

Tiszta buza körülbelül 3200 hlt — Kétszeres buza
1000 hltr Rozs 1800 hltr Árpa 600 hltr Zab 750
hltr Tengeri 700 hltr burgonya 140 hltr.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tisztelettel értesitem a n.
é. közönséget, miszerint
a Fekete Sas alatt 54 év
óta fenálló férfi-szabó és
katonai felszerelési üzle-
temet **Fő-utca és**
N.-Sándor-utca
sarkára áthelyeztem.

Tisztelettel
AUSLÄNDER S.

4%-os Magyar koronajáradék

december hó 1-én esedékes szelvényeit

már november 20-tól kezdve

minden levonás nélkül pénztárunknál beváltjuk.

Biharmegyei Takarékpénztár.

„Első nagyváradai cipő és eszimagyár,”
Moskovits Farkas és Társa
 ajánlja

elsőrendü kézimunka

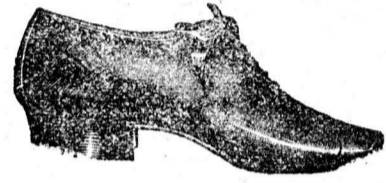
cipő és eszima

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
 (volt rendőrségi épület.)

16 millió 457.000 korona

kerül okretlen kisorsolásra a
 19-ik Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték
 folyamán.

Ezek között a következő főnyeremények:

Legszerencésebb esetben

**1.000.000
korona**

Egy millió korona

**1.000.000
korona**

	korona		korona		korona
1 Jutalom	600.000 = 600.000	3 Nyer.	30.000 = 90.000	1635 Nyer.	500 = 817.500
1 Nyeremény	400.000 = 400.000	6 »	25.000 = 150.000	165 »	300 = 11.500
1 »	200.000 = 200.000	9 »	20.000 = 180.000	39675 »	200 = 7.935.000
2 »	100.000 = 200.000	3 »	15.000 = 195.000	5325 »	170 = 905.250
2 »	90.000 = 180.000	44 »	10.000 = 440.000	5325 »	130 = 692.250
2 »	80.000 = 160.000	61 »	5.000 = 305.000	115 »	100 = 11.5000
2 »	70.000 = 140.000	22 »	3.000 = 66.000	4825 »	80 = 386.000
2 »	60.000 = 120.000	475 »	2.000 = 950.000	3825 »	40 = 153.000
1 »	50.000 = 50.000	961 »	1.000 = 961.000	62.500 nyer.	korona 16.457.000
3 »	40.000 = 120.000				

Az első osztály húzása már

november 22-én és 23-án

tartatik meg, melyhez a sorsjegyárak a következők:

Egész

12 korona

Fél

6 korona

Negyed

3 korona

Nyolcad

1 1/2 korona

A legegyszerűbb, leggyorsabb és legolcsóbb rendelési mód a postautalvány, melynek szelvényére a kívánt sorsjegymennyiség és a pontos cím irandó.

Dörge Frigyes bankháza

Kossuth Lajos-utca 4.,

ahol 1906. október 13-án ismét a 6-ik osztály legnagyobb nyereményét (400.000 kor.) és 1906. szept. 6-án az 5-ik osztály legnagyobb nyereményét (100.000 kor.) nyerték.